

روشهای درمان صرع

گاهی اوقات صدمات وارده به مغز بعد از مدتی سبب بروز حملات تشنجی میگردد علت این امر بروز اختلالاتی در عملکرد سلول های قشری مغز میباشد این موارد شامل ضایعات مغزی ناشی از تومورها ، سکنه ها و ضربه های مغزی است

نکته قابل توجه که انسانها در هنگام رشد دوره جنینی خود بسته به جنس ، رشد مغزی متفاوتی دارند مثلا تکامل مغزی در جنین دختر هنگام ۵ ماهگی مرحله حساسی است و در جنین پسر این تکامل در ۹ ماهگی رخ میدهد بنابراین چون هنگام زایمان خطر نارسائی اکسیژن به مغز نوزاد وجود دارد این خطر برای نوزاد پسر شدیدتر میباشد .

حساسترین قسمت مغز برای عبور اکسیژن ناحیه گیجگاهی است ، در موارد نارسائی اکسیژن ، حین زایمان این ناحیه صدمه میبیند و موجب بروز ضایعه ای در این قسمت میگردد بعد از گذشت زمان طولانی که چند سال ممکن است طول بکشد منطقه صدمه دیده دچار فرایندی میشود که حملات تشنجی را ایجاد مینماید بنابراین منطقی بنظر میرسد که با جراحی مغز و برداشت محل ضایعه بتوان تشنجات بیمار را کنترل کرد ولی باید توجه داشت که روش اصلی و انتخاب اول در درمان صرع دارو درمانی است

روشهای غیر داروئی این بیماری منجر به مواردی است که اولاً بیمار به درمان داروئی پاسخ نداده باشد و ثانياً نوع و تعداد حملات صرع به شکلی باشد که زندگی عادی فرد را از نظر فیزیکی و روانی مختل کرده باشد . این روشها عبارتند از : **جراحی بر روی مغز ، تحریک عصب واگ و رژیم کتوژنیک** که بشرح ذیل میباشند .

* جراحی مغز

این روش در موارد خاصی و فقط در ۲۰-۱۰ درصد بیماران مصروع با حملات غیر قابل کنترل انجام میگردد و تنها در بعضی بیماران ، جراحی باعث توقف کامل حملات صرع میشود در بقیه موارد یا صرع به صورت نسبی کنترل میشود یا اینکه هیچ تغییری در حملات ایجاد نمی گردد و غالباً بعد از عمل جراحی نیز نیاز به مصرف داروهای ضد صرع ادامه می یابد . جراحی مغز انواع مختلف دارد دو روش اصلی و عمده آن عبارتند از :

✚ برداشتن محل اصلی تولید کننده امواج تشنجی

گاهی امواج الکتریکی غیر طبیعی که منجر به حملات تشنجی میشوند از یک کانون موضعی مشخص منشا می گیرند و سپس در تمام قشر مغز منتشر میشوند در این صورت برداشتن کانون مولد تشنج میتواند از انتشار امواج صرعی و حملات بالینی جلوگیری نماید .

✚ قطع راههای ارتباطی در مغز

گاه امواج الکتریکی غیر طبیعی از یک کانون دائمی و مشخص منشا نمی گیرند بلکه به طور منتشر در کل مغز شروع میشوند

در اینگونه موارد قطع راههای ارتباطی بین دو نیمکره مغزی باعث قطع امواج منظم سراسری (سینکرونیزه) مغز شده و در نتیجه حمله صرعی کنترل میشود . این روش در صرع هایی مانند صرع آتونیک (حملات ناگهانی از دست رفتن تون عضله و افتادن لحظه ای و آنی) که یک کانون مشخص برای برداشتن وجود ندارد کاربرد دارد .

تحریک عصب واگ (وی پی اس VPS)

روشی جدید در درمان صرعهای غیر قابل کنترل میباشد و می تواند در بسیاری از مواقع حملات تشنجی را کاهش دهد

هنگامی که این عصب به طور ناخودآگاه از طریق سیستم های داخلی مغزی تحریک میشود موجب کاهش ضربان قلب و افزایش حرکات روده میگردد در حقیقت باید گفت که عملکرد این عصب در زمانی که انسان نیاز به آرامش و آسایش دارد و از طرف هیچ عامل خارجی تهدید نمیشود حداکثر توان خود را خواهد داشت

در این روش یک محرک کوچک زیر پوست گردن ، نزدیک عصب واگ در قسمت چپ کاشته میشود این محرک ، عصب واگ را در فواصل زمانی معینی تحریک می کند و با انتشار این تحریکات از طریق عصب به مغز ، فعالیت تشنجی متوقف میشود

یاسمن اسمه دواء و ذکره شفاء

راهنمای بیمار

روشهای درمان

صرع

کد محتوا: ۲۷۱

<http://www.Alzakra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

و از آنها برای متابولیسم (سوخت و ساز) فعالیت خود کنند استفاده می کنند

☀ نهایتا حاصل این تغییر متابولیسم افزایش گابا در انتهای عصبی میباشد (گابا GABA نوعی واسطه شیمیائی در مغز است که اثر مهاری بر روی حملات تشنجی دارد)

☀ رژیم کتوزنیک در کودکان بین ۱۲- ۱ سال (بیشتر ۵-۲) استفاده میشود در نوجوانان و بالغین به دلیل تکامل مغزی سلولهای عصبی ۵-۴ برابر کمتر از سلولهای مغزی کودک توانائی برداشت مواد کتون را دارند

☀ این روش درمانی در نوجوانان و بالغین چندان موثر نیست این رژیم در تمام تشنج های مقاوم به درمان کاربرد دارد و باعث کاهش تشنجات در نیمی از بیماران میشود .

طراحی و تدوین : محمود نصرافهانی "سوپروایزر آموزش سلامت"

منبع: درسامه داخلی جراحی پرستاری برونر سوارث ۲۰۱۸

www.iranepi.org

مشاور علمی: دکتر کیوان بصیری "متخصص داخلی اعصاب"

بروز رسانی دفتر آموزش سلامت الزهرا(س) شهر یور ۱۳۹۹

☀ به طور کلی VNS در موارد محدودی باعث توقف کامل حملات میشود .

☀ این روش در افراد بالای ۱۲ سال با تشنج های مقاوم به درمانی که به صورت موضعی شروع میشوند به کار گرفته شده است

☀ در افرادی که جراحی بر روی آنها موثر میباشد (مانند برداشتن ضایعه کانونی در مغز) ، به دلیل تاثیر بیشتر آن در کنترل تشنجات ، قبل از VNS انتخاب اول جراحی است .

☀ رژیم کتوزنیک

از قرن ها پیش روزه داری های خاص و طولانی مدت در بسیاری از بیماری ها از جمله صرع به کار گرفته شده است

☀ مشاهده تاثیر مثبت این نوع روزه داری ها بر روی کنترل حملات تشنجی ، منجر به استفاده علمی و بالینی رژیم های خاص از سال ۱۹۲۰ شد که به

رژیم کتوزنیک معروف گردید .

☀ در این رژیم غذائی کربوهیدراتها محدود شده و ۸۰-۹۰ درصد کالری از طریق چربی به بدن میرسد . از سوخت و ساز چربی در کبد ، موادی آزاد

و وارد خون میشود که **کتون** نامیده میشوند .

☀ در این رژیم با توجه به اینکه کربوهیدرات بسیار کمی به بدن می رسد سلول های مغزی اجبارا مواد کتون موجود در خون را جذب می کند.

